

Materialen die in contact staan met drinkwater: waterleidingbuizen.

Ondertussen in Brussel

Herziening Drinkwaterrichtlijn

In 2014 is de Europese Commissie gestart met de evaluatie van de bestaande Drinkwaterrichtlijn, als onderdeel van REFIT: het Regulatory Fitness and Performance Programme. De belangrijkste conclusie van het inmiddels gepubliceerde evaluatierapport luidt dat de richtlijn 'fit for purpose' is, maar dat herziening op een aantal onderdelen noodzakelijk is. Ook die herziening is nu bijna gereed.

De evaluatie kende twee hoofdonderdelen: een evaluatiestudie en een impact assessment studie. De evaluatiestudie richtte zich op de vraag of de richtlijn de gewenste resultaten bereikt en concludeerde dat er verbeteringen nodig zijn voor wat betreft het updaten van de microbiologische en chemische parameters, producten en materialen in contact met drinkwater, het integreren van een risico-gebaseerde benadering en transparantie. De impact assessment studie heeft vervolgens verschillende beleidsopties bestudeerd voor

een herziening op onder meer die punten. Een aanvullende studie over de herziening van bijlage I van de richtlijn werd uitgevoerd door de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO). Daarnaast is een studie verricht over de harmonisatie van materialen en chemicaliën in contact met drinkwater. De impact assessment studie is in het voorjaar van 2017 gepubliceerd. Dit geldt ook voor de studie over materialen en chemicaliën in contact met drinkwater. De WHO-studie is nog niet afgerond.

Visie EurEau

Op basis hiervan heeft de Europese Commissie nu een voorstel voor de herziening van de Drinkwaterrichtlijn (DWR) ontwikkeld, dat binnenkort wordt gepubliceerd. In de aanloop hiernaartoe geeft Carla Chiaretti – hoofd beleid bij EurEau, de koepelvereniging van Europese waterbedrijven waar Vewin en de Unie van Waterschappen lid van zijn – antwoord op een aantal vragen over dit belangrijke dossier.

Wat zijn volgens EurEau de belangrijkste elementen in de herziening van de Drinkwaterrichtlijn voor waterbedrijven?

Chiaretti: 'De essentiële basiselementen van het aanstaande wetsvoorstel zijn de kwaliteitsparameters en de invoering van waterveiligheidsplannen, maar dat zijn niet de enige belangrijke onderdelen. Als gevolg van het Europese burgerinitiatief Right2Water was de Commissie bereid de reikwijdte van de Richtlijn te verbreden, zodat deze ook bepalingen en 'zachte maatregelen' zal omvatten, die verder gaan dan de kwaliteit van drinkwater. Bij het opstellen van het voorstel heeft de Commissie gekeken hoe consumenten op een slimme manier kunnen worden voorgelicht om het drinkwaterbewustzijn – niet alleen in hun eigen stad of land, maar in de gehele EU – te vergroten.'

Materialen in contact met drinkwater

'Ook heeft de Commissie de Richtlijn een duidelijke focus proberen te geven op het bevorderen van de consumptie van kraanwater ten opzichte van bronwater om – in het kader van het stimuleren van de circulaire economie – het gebruik van plastic terug te dringen. Materialen en producten die met drinkwater in contact komen, vormen een ander belangrijk thema dat opnieuw bekeken is. Daarbij heeft de Commissie geconcludeerd dat de bepalingen van artikel 10 niet goed werken en op de lange termijn een uitdaging vormen voor de voorziening van schoon en gezond drinkwater in de EU.'

'Een ander belangrijk aspect dat de Commissie heeft onderzocht, is de beleidsoptie die toegang tot drinkwater garandeert voor iedereen, dus alle burgers in de EU-landen: óók daklozen, immigranten of mensen die niet op het openbare waternet zijn aangesloten. Klaarblijkelijk heeft de juridische dienst van de Commissie groen licht gegeven om de kwestie van 'toegang tot water' direct te reguleren. Het wordt interessant om te zien welke voorstellen de Commissie op dit punt zal aannemen: betekent dergelijke toegang bijvoorbeeld dat er meer openbare drinkwaterpunten moeten komen? Op dit moment weten we het nog niet.'

Wat is de positie van EurEau ten opzichte van deze beleidsopties, en hoe heeft EurEau geprobeerd om de positie van de Europese Commissie op deze punten te beïnvloeden?

Chiaretti: 'Bij het opstellen van het voorstel heeft EurEau zich erg ingespannen om de nodige ondersteuning te bieden. We staan positief tegenover de invoering van de waterveiligheidsplannen, en we willen dat de gezondheid van EU-burgers in de hele EU op dezelfde manier wordt beschermd. Zoals de voorzitter van de Commissie het stelde in zijn 'Staat van de Unie'-toespraak: 'In een Unie van gelijken horen er geen tweederangsburgers te zijn.'

Bijeenkomsten

'Als EurEau hebben we deelgenomen aan de twee stakeholders-bijeenkomsten op het gebied van drinkwater, de twee dialoog-

Carla Chiaretti – hoofd beleid, EurEau.

bijeenkomsten met belanghebbenden over transparantie en benchmarking, de WHO-bijeenkomst over de parameters, en alle bijeenkomsten van de DWR-expertgroep. In het kader van het gericht raadplegen van belanghebbenden hebben we de ambtenaren van de Commissie ook bilateraal gesproken. We hebben niet alleen gegevens voor de effectbeoordelingen aangeleverd aan de betrokken adviseurs en de Commissie zelf, maar ook tientallen opmerkingen ingediend, waaronder suggesties voor juridische formuleringen. We hebben ons altijd constructief opgesteld, maar zijn niet bang geweest om onze stem te verheffen wanneer we het niet eens waren met de voorstellen die op tafel lagen. Dit zou niet mogelijk zijn geweest zonder de fundamentele inbreng van de leden van de Drinkwatercommissie van EurEau: deze experts uit 29 Europese landen vormen echt de ruggengraat van onze organisatie!

Welke probleempunten kunnen we van het voorstel van de Europese Commissie verwachten?

Chiaretti: 'Het feit dat de WHO een onderzoek heeft verricht naar de waterkwaliteitsparameters dat niet openbaar is, maar gelijktijdig met het wetsvoorstel wordt gepubliceerd, is problematisch. We weten niet welke nieuwe parameters worden opgenomen en welke komen te vervallen. Dat maakt het moeilijk om een inschatting te maken van de kosten die hiermee samenhangen voor waterbedrijven.'

'Ook verwachten we dat de Commissie een erg behoudend standpunt zal innemen met betrekking tot materialen en producten die met drinkwater in contact komen. Dit zou voor de herziening van de Richtlijn een gemiste kans zijn om de hygiëne-eisen voor deze producten op EU-niveau te harmoniseren. Dat is geen goed nieuws

HARMONISATIE VAN REGELGEVING VOOR MATERIALEN EN CHEMICALIËN IN CONTACT MET DRINKWATER

voor waterbedrijven; wanneer je in deze producten investeert, wil je er zeker van zijn dat ze van goede kwaliteit zijn, aangezien ze voor een periode van misschien wel 50 jaar deel zullen uitmaken van het waternet.'

In hoeverre heeft de Europese Commissie de zorgen en suggesties van de Europese drinkwatersector meegenomen? Wat had beter gekund?

Chiaretti: 'Ik denk dat we relatief tevreden kunnen zijn, aangezien de Commissie de afgelopen twee jaar veel van de suggesties van EurEau in overweging heeft genomen. In december 2015 lagen er veertien beleidsopties op tafel, waaronder verplichte EU-brede benchmarking voor waterbedrijven zoals de initiatiefnemers van Right2Water hadden voorgesteld. Ook was er sprake van 'consumentenraden' die betrokken zouden worden bij de besluitvorming en het beheer van de waterbedrijven.'

'Op dit moment is de Commissie vijf beleidsopties aan het uitwerken en zullen naar verwachting zachte maatregelen worden voorgesteld met betrekking tot voorlichting aan consumenten: dat klinkt al veel redelijker.'

'Aanvankelijk bestond ook de intentie om een online-tool te ontwikkelen die consumenten real-time informatie zou geven over de drinkwatercontrole. We hebben erop gewezen dat dit niet haalbaar is, en deze optie is inmiddels van tafel.'

Herzieningsproces

'Naar mijn mening zijn de belanghebbenden sinds 2014 goed bij het evaluatieproces betrokken. Tot mijn spijt kan ik dat niet zeggen van het herzieningsproces dat daarop volgde. In maart 2017 is de laatste bijeenkomst van de expertgroep Drinkwater gehouden, waarin de vijf beleidsopties slechts kort zijn besproken. Verder heeft er geen openbare consultatie over de beleidsopties plaatsgevonden: één van de stappen die de Commissie in het kader van de richtlijnen met betrekking tot betere regelgeving wat ons betreft wél zou moeten ondernemen.'

'Ik verwacht dat dit gebrek aan inspraak zal leiden tot meer wijzigingsvoorstellen door de lidstaten en door de leden van het Europees Parlement wanneer het voorstel door de Commissie is aangenomen.'

Wat zal de strategie van EurEau zijn, wanneer het voorstel voor de Drinkwaterrichtlijn is gepubliceerd?

Chiaretti: 'We zullen snel moeten reageren, en EurEau zal een duidelijk standpunt moeten innemen, aangezien de Permanente Vertegenwoordigers van de lidstaten het voorstel binnen twee tot drie weken na publicatie zullen beoordelen, voordat de Europarlementariërs ermee aan de slag gaan. Vanuit dit oogpunt

zou het zeer nuttig zijn om een buitengewone bijeenkomst van de Drinkwatercommissie te organiseren, zodat onze experts hun ideeën kunnen uitwisselen. Daarnaast kunnen we daar wijzigingsvoorstellen opstellen, evenals een strategie om te zorgen dat deze op de juiste manier bij de relevante besluitvormers terechtkomen.'

'Wat de Raad van de EU betreft: we hebben al goede contacten gelegd met de roulerende voorzitters van de Raad (Bulgarije, Oostenrijk en – in 2019 – Roemenië). Ook zullen we onze nationale brancheverenigingen mobiliseren om de positie van EurEau te delen met hun nationale ministeries in de verschillende hoofdsteden en met hun vertegenwoordigingen in Brussel. De rol die onze nationale brancheverenigingen spelen, maakt echt verschil wanneer het op lobbyen over EU-regelgeving aankomt. Een effectieve lobbystrategie richt zich met dezelfde boodschap op zowel het Europese als het nationale niveau.'

'Vervolgens zullen we de Europarlementariërs benaderen die zich met dit dossier gaan bezighouden. Ook gaan we proberen om fractie-overstijgende bijeenkomsten over de Richtlijn te organiseren om Europarlementariërs een forum buiten de Commissie (DG ENVI) om te bieden.'

Conferentie

'Volgend voorjaar kan verder een conferentie worden georganiseerd om het bredere publiek te informeren. Daarnaast wordt het interessant om op zoek te gaan naar synergieën met andere belanghebbenden die onze opvattingen mogelijk delen. Wat betreft de kwestie van materialen en producten die met drinkwater in contact komen, werken we bijvoorbeeld binnen het 'European Drinking Water'-consortium samen met de fabrikanten van deze producten.'

Inzet Vewin

Vewin vindt het van belang dat de Drinkwaterrichtlijn behouden blijft, met de volgende aandachtspunten:

- Houd vast aan het voorzorgsprincipe en de voorzorgsnorm bij de herziening van Annex I;
- Leg een relatie met de Kaderrichtlijn Water, wat betreft de verplichting van lidstaten voor de bescherming van drinkwaterbronnen;
- Bouw een risicobenadering in, met ruimte voor lidstaten om dit in te vullen;
- Harmonisatie van regelgeving voor materialen en chemicaliën in contact met drinkwater.